

Overweging n.a.v. Mattheüs 9 : 35-10: 1 en 5a

Lieve mensen, jong en oud, gemeente van Jezus Christus

Kijken naar een schilderij
maakt bij mensen heel verschillende
belevingen en ideeën los.

Wat zie je eigenlijk?

Daar kwam ik weer achter toen ik bij Mieke van Housel
haar schilderijen ging bekijken
voor de expositie hierin de kerk.

Mieke had verschillende doeken met Bijbelteksten,
maar bij dit schilderij had ze niet echt een tekst.

Toch vonden we beiden dat dit ook een mooi
schilderij

was om in de kerk te zetten.

Juist vanwege enerzijds de
Oosterse, maar ook Afrikaanse trekken die erin
zitten.

Een andere wereld, cultuur dan de onze.

Heb jij een idee voor een tekst? vroeg Mieke.

Ik moest bij het zien van het schilderij
meteen denken aan Abram en Sarai.

Die eerst komende vanuit Haran naar Kanaän
en dan vanwege de honger doortrekken naar Egypte.

Daar geeft Abram Sarai uit voor zijn zuster.

Ik voelde bij het kijken een beetje de paniek opkomen,
zo van een andere cultuur,

andere gewoonten,

hoe gaan we ons daar uit redden?

Nou Abram dacht, ik geef haar maar uit voor mijn zuster!

Maar bijbels gezien loopt leugen en bedrog
natuurlijk nooit goed af

en ook Abram en Sarai vallen

door de mand en worden door farao weer weggestuurd.

Maar Mieke had niets met die tekst
en had er een totaal andere associatie mee.

Zij koos Mattheüs 9: 35 bij dit schilderij.

Zo trok Jezus rond van stad tot stad.

Hij maakte het grote nieuws over het Koninkrijk bekend.

Voor mij een verrassende tekst bij het schilderij.
Ook om dat ik altijd wel wat heb
met dat Koninkrijk met een hoofdletter.
Maar ik vind dat je ook altijd met kijken
in welke context een Bijbeltekst staat.
Want voor je het weet
word je op het verkeerde been gezet.
Vers 35 bleek nog iets meer tekst te bevatten.
Teresa heeft het zopas gelezen:
Jezus trok rond langs steden en dorpen,
hij gaf er onderricht in de synagogen,
verkondigde het goede nieuws over het koninkrijk
en genas iedere ziekte en elke kwaal.
En bij deze Bijbeltekst had ik meteen herkenning.
Deze tekst komt eerder voor bij Mattheüs,
In hoofdstuk 4, vlak voor de Bergrede,
waar Jezus zijn leerlingen en de mensenmassa toespreekt.
De Bergrede, zeg ik wel vaker,
is de interpretatie van Jezus
op de 10 leefregels uit het Oude Testament,
Een interpretatie naar de tijd waarin Jezus leeft.
En net als bij die tekst gaat vooraf dat Jezus
verschillende mensen geneest.
Alleen met dit verschil: voor de Bergrede
trok Jezus rond in Galilea,
maar nu is de actieradius groter
en trekt hij langs alle steden en dorpen.
En net als bij de Bergrede zag Jezus de mensenmassa,
en voelt medelijden.
De mensen zijn hulpeloos en uitgeput.
Als schapen zonder herder.
De oogst is groot, maar arbeiders te weinig
Vraag of de eigenaar van de oogst, of hij arbeiders stuurt.
In de oudere vertalingen staat trouwens
bidt daarom de Heer van de oogst.
Vragen en bidden, is het gelijk???

Voor mij niet helemaal,
omdat bidden voor mij ook bezinning is
dat trouwens ook vaak weer leidt tot handelen.

Maar van de andere kant vragen we naast het danken ook vaak veel in een gebed!

Jezus gaat na deze opmerking meteen over tot handelen en roept de 12 leerlingen. Geeft hen macht om onreine geesten uit te drijven, en iedere ziekte en kwaal te genezen.

Voor mij is dat handelen van Jezus ten aanzien van de verkondiging van het Koninkrijk en de uitzending van zijn leerlingen ook iets wat te maken heeft met ons eigen handelen. Immers het gebied van Jezus waarin over het Koninkrijk wordt verteld, breidt zich steeds verder uit. Het Koninkrijk is een centraal begrip in de prediking van Jezus. Alhoewel er niet een heldere definitie te vinden is in het Nieuwe Testament over het begrip Koninkrijk. Maar met behulp van gelijkenissen, genezingen en het handelen van Jezus wordt er voor ons wel iets duidelijk. Dat het gaat om ook het goede, zorg en aandacht. Vaak anders dan de koninkrijken die we hier op aarde kennen en de onrust die dat allemaal meebrengt. Venezuela, Kenia, Zuid Afrika, Amerika en Noord-Korea.

En niet te vergeten: dacht men in de bijbeltijd dat het koninkrijk spoedig nabij was, later is men daar anders over gaan denken en gaat het ook om de vraag op welke wijze er iets zichtbaar gemaakt kan worden van dat Koninkrijk.

Ik moest hierbij trouwens ook meteen denken aan een gedicht van Gerard Reve. Hij schreef het eind jaren zestig van de vorige eeuw, toen hij een tijdje in Friesland verbleef.

Een gedicht voor zijn buurvrouw Hofmeijer.
Het gaat over het graf van haar broer Gerrit Rijpma,
die was ondergedoken in de oorlog,
maar op de vlucht werd neergeschoten
en stierf op 8 februari 1945.
Ik lees het voor jullie:

Graf bij Blauwhuis

*Hij rende weg, maar ontkwam niet,
en werd getroffen, en stierf, achttien jaar oud.
Een strijdbaar opschrift roept van alles,
maar uit een bruin geëmailleerd portret
kijkt een bedrukt en stil gezicht.
Een kind nog. Dag lieve jongen.*

*Gij, die koning zijt, dit en dat, wat niet al,
Ja ja, kom er eens om,*

*Gij weet waarom het is, ik niet.
Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat.*

Kenmerkend is de conversatietoon van Reve met God.
Vertrouwd en boos tegelijk.
De schrijnende woorden: 'Dag lieve jongen'.
Een moeder die haar kind verlies, is ontroostbaar.
Het is niet groter of kleiner,
omdat er ook zoveel anderen zijn omgekomen,
of anderszins te vroeg sterven.
En dan komt de vraag: Waarom?
Reve verwoord het haast verwijtend:
Dat Koninkrijk van U, wordt dat nog wat?
Daarmee vind ik dat Reve
de verantwoordelijkheid uitsluitend bij God legt.
Terwijl ik denk, juist ook als ik lees
over de uitzending van de leerlingen
en later het zendingsbevel, dat er ook gevraagd wordt:
Waar was jij dan?
Wat heb jij gedaan aan en voor dat Koninkrijk?
Dat ook wij worden opgeroepen daaraan te werken.

Door om te zien, te kijken naar wat er
gebeurt, in je eigen omgeving, in de wereld.
Juist om te kijken naar hen
waar vaak niet naar gekeken wordt.

Zo heb ik lopen filosoferen
over het schilderij van Mieke,
totdat ik me bedacht wil Mieke
er zelf nog iets over zeggen
of een invulling geven.
Nee dat wilde ze niet,
want ze was benieuwd naar mijn interpretatie.
Maar wel kwam Mieke
met een verrassende andere inblik.
Die eigenlijk vooraf gaat aan het handelen dat ik benoemde.
Mieke ziet in het schilderij
de mensen die vol verwachting
op weg gaan naar Jezus.
In de hoop op genezing,
in de hoop op een andere manier van leven.
In de hoop dat iemand hen ziet staan.
En natuurlijk weten we allemaal
dat niet iedereen geneest van iedere ziekte en kwaal.
Ik vind het ook hoogst aanmatigend
als ik dan opmerkingen hoor in de trant van:
Het geloof is niet sterk genoeg.
Of God zal er wel een bedoeling mee hebben,
dat je dit of dat overkomt.
Je zult zelf maar in zo'n situatie zitten
En met zo'n opmerking trap je mensen op hun ziel
en maakt het vaak nog erger.
We kunnen wel om mensen staan
en proberen hulp te geven, aandacht en zorg.
En daarmee misschien een weg naar God, Jezus
en het Koninkrijk wijzen.
Want hoe het ook zij, wij blijven
allen zoekende mensen.
Naar dat koninkrijk van God.
Waar we aan mogen werken en soms,
heel even iets van mogen zien.

Moge het zo zijn.
Amen